

ZAFER BİZİMDİR

Ankara İli 1. Olağan Kongresi açılış konuşması, 9 Ocak 1977.

Mücadelemiz Emperyalizm, Faşizm ve Her Türü Gericilik Ülkemizde Yok Edilinceye Kadar Sürecektir

1977 yılı başlarında Türkiye'nin mali, ekonomik politik ve sosyal açıdan durumu hiç de içaçıcı, umut verici değildir. Bunu hepimiz biliyoruz. Günlük gazetelerin manşetlerine bir göz atmak bile durumun böyle olduğunu anlamaya yetiyor. Ve ilk göze çarpan husus da, böylesine ciddi, hatta vahim bir durumda MC iktidarının ciddiyetsizliğidir. Bu ciddiyetsizliği, endazesiz olmayan, yani ölçüsüz, yüksekten atan demeçlerinde gördüğümüz gibi, son aylarda ardı ardına yer alan, temel atma törenlerinde de yaşadık. Projesi hazırlanmamış, hesapları yapılmamış, arsaları alınmamış yatırımlar için rastgele çukur kazıp iki kürek harç atmakla yapılan temel atma törenleri günün alay konusu haline gelmişti. Ne var ki MC iktidarının bu ciddiyetsizlikleri alay konusu yapıp hafife alınacak davranışlar değildir. Bu ciddiyetsizliğin kendisi ciddi bir sorundur. Bir ülkenin iktidarı kendisini gülünç duruma düşüren ciddiyetsizliklere başvurdu mu, bu ciddi bir sorun yaratır.

1977 Bütçesi: İktidarın Son Ciddiyetsizlik Örneği

Bugünlerde Meclis komisyon görüşmelerinde tartışılan 1977 bütçesi bu ciddiyetsizliklerin en son örneğidir. Partimizin uzmanları 1977 yılı bütçesini 5 yıllık 3. Planın 1977 yılı programı ile ve diğer resmi belgelerle birlikte incelediler. Çıkan birinci sonuç 1977 bütçesinin bir rakkamlar anarşisi olduğudur, rakkamlarla akıl almaz biçimde oynandığıdır. MC iktidarı kendisini başarılı gösterebilmek için rakkamlarla dilediğince oynamıştır. 1976'nın iyi bir gelişme yılı olduğunu gösterebilmek için gerektiğinde bir önceki yıl, 1975'e ait gösterge, rakkam, küçültülmüş, ama 1975 yılı da MC yılı olduğu için bu sefer daha önceki yılların rakkamlarıyla da oynanarak onlar da küçültülmüş. Böylece, örneğin, milli gelir istatistikleri 1969 yılına kadar değiştirilmiştir. Rakkamlarda daha başka oynamalar da yapılmış. 1976 yılı sonuna ilişkin bir değer, bir rakkam, yılbaşındaki rakkamlarla karşılaştırılıyorsa yüksek tutulmuş, 1977 yılına ilişkin bir hedef rakkamla karşılaştırılıyorsa, o zaman da düşük rakkam kullanılmış. Rakkamlar anarşisi yaratan diğer bir yöntem de, resmi belgelerde çok ve değişik veriler, rakkamlar kullanılmasıdır. Bu arada, devletin resmi bütçesinde OECD'nin, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatının, yani yabancı bir teşkilatın verileri kullanılmış. Bu ise, en hafif tabiriyle, yakışsız bir davranıştır. Ciddi bir iktidar, bütçesinde, kendi resmi kaynaklarından edindiği bilgileri, istatistikleri kullanır.

Bu yönüyle 1977 bütçesi benzeri olmıyan bir bütçe taslağıdır. Bu, durumu nitelemek için ciddiyetsizlik kelimesi de yetersiz kalmaktadır. Düpedüz ayıptır bu ya-

pılanlar.

1977 yılı bütçesi kapitalizm çerçevesi içinde dahi ekonomik sorunlara az buçuk olsun çözüm getirebilecek bir bütçe değildir. Bütçe’de verilen ve resmi gazetenin 11 Aralık 1976 günlü sayısında çıkan rakkamların karşılaştırılmasından, 1977’de en az % 10 oranında devalüasyon yapılacağı yani paranın değerinin daha da düşürüleceği sonucu çıkmaktadır. Ayrıca %22-25 dolaylarında bir enflasyonun öngörüldüğü de anlaşılmaktadır. Bu iki olgu karşısında, MC’nin 1977’nin bir “yatırım” yılı olacağı iddiası suya düşmektedir. Bütçede yatırım harcamaları 63 milyar lira olarak gösterilmektedir. Ama fiyat artışları hesaba katıldığında bu rakkam gerçekçi olmaktan çıkmaktadır; kamu yatırımlarında 1976’ya kıyasla 1977’de hemen hiç artış olmıyacağı, konsolide bütçe içinde yatırım harcamalarının payının yine %22,2 oranında kalacağı açıkça belirmektedir. Atılan sözde yatırım temellerinin sonu gelmeyeceği, iddia edilen “büyük yatırım hamlesi”nin gerçekleşmeyeceği bu suretle de ortaya çıkmaktadır.

1977 bütçesinin eleştirisi konusunda daha söylenecek çok söz var. Örneğin, bütçe açıklarını kapatabilmek için Deprem Fonundan Toprak ve Tarım Reformu fonuna kadar çeşitli fonlara el konulabiliyor. Tekel zamlarından oluşturulan 1,7 milyar TL tutarında fon böyle kullanılmıştır ve Van Depremi sırasında bu fonda hiç para kalmadığı ortaya çıkmıştır. Toprak ve Tarım Reformu için Arazi Vergisinden ayrılan fonlar da bu yıl bütçe açıklarının kapatılmasında kullanılacaktır. Petrol ürünlerindeki fiyat artışlarını karşılamak üzere kurulmuş olan Akaryakıt İstikrar Fonunda ise tek kuruş kalmadığı bütçenin gelirler faslında açıkça görülmektedir. Söz konusu fonlar sosyal amaçlı fonlardır. Bunların bütçe açıklarını kapatmak için tüketilmesinin halkın zararına olduğu uzun söze hacet bırakmayacak kadar açıktır.

Zaten 1977 bütçesinin tümü özel sektörün lehine işleyecek, yükü emekçi kitlelerin sırtına yükleyecek bir bütçedir. Bu mekanizma nasıl işliyor? Kısaca şöyle:

1- Fiyatlar durmadan yükselirken 1977’de de %25 dolayında yükselecekken, Kamu İktisadi Teşekküllerinin ürettikleri malların fiyatları MC iktidarınca baskı altında tutuluyor, yükseltilmiyor. Bu malları ise büyük ölçüde özel sektör kullanıyor. Böylece özel sektöre ucuz mal sağlanmış oluyor. Ama ürettiği malların fiyatları yükseltilmediğinden, Kamu İktisadi Teşekkülleri devamlı ve milyonları aşan zarara uğrayıp, açık veriyor. Bu açıklar ise Sosyal Sigortalar Kurumu fonlarından ve Emekli Sandığı, Meyak ve Bağ-Kur fonlarından kapatılıyor. Bilindiği gibi söz konusu fonlar işçilerden, memurlardan, emeğiyle hayatını kazananlardan yapılan kesintilerden oluşuyor. Demek ki, emeğiyle çalışanların sırtından özel sektöre kâr sağlanıyor.

2- Vergilerin ağır yükünün emekçilerin sırtında olduğu artık çok bilinen bir gerçek. Gelir vergisinin üçte ikisini emekçiler ödüyor. 1977 bütçesinde gelir vergisi hasılatı 18 milyarlık bir artışla 61 milyar olarak öngörülmüş. Bunun 40 milyonunu emekçiler ödeyecek. Sermaye sınıfının -burjuvazinin- daha az vergi ödemesi yanı sıra, ödemesi gerekeni de tam ödemiyor. Maliye Bakanının açıkladığına göre Maliyenin 19 milyar liralık vergi alacağı var. Bu vergi kaçakçılığı değil, o da ayrı büyük bir sorun. Bu, açığa çıkarılmış, tahakkuk ettirilmiş ama ödenmemiş 19 milyar vergi tutarı. İşçilerden ve memurlardan vergiler ücret ve maaşları üzerinde daha başta kesildiğine göre bu 19 milyarlık vergiyi ödemeyenler her halde ücretli ve maaşlılar

değil. Ayrıca, teşvik tedbirleri adı altında, vergi indirimleri ve iadeleri yoluyla özel sektöre ödediği vergilerin de büyük bir kısmı geri veriliyor.

3- Ve nihayet enflasyonun, fiyat artışlarının emekçi halk kitlelerinin geçim sıkıntısını ağırlaştırdığı, yaşam düzeyini düşürdüğü, sermayeye ise tatlı kârlar sağladığı bilinen bir gerçek.

Özetlersek, 1977 bütçesi MC iktidarının büyük sermayeden yana, emekçi halk kitlelerine karşı niteliğini bir kez daha açığa vuran bir belgedir.

Tam Boy Faşizmin Ortamı Hazırlanıyor

MC iktidarının halk kitlelerine karşı, sermayeden yana oluşu, demokratik özgürlükleri, hareketleri kısıtlamak, bastırmak, geriletme istemesinden, bu yöndeki girişim ve eylemlerinden de bellidir. MC iktidara geldiğinden beri örtülü veya açık tam boy faşizmin şartları, ortamı hazırlanıyor. Biz kuruluşumuzdan beri, işçi sınıfının partisi olarak bu konu üzerinde ısrarla durduk. MC iktidarı halktan korkuyor; işçinin, emekçinin bilinçlenmesinden, örgütlenmesinden, mücadelesinden ürüyor. Çünkü bu mücadele güçlendikçe kendi iktidarının sallandığı, tehlikeye düştüğünü biliyor.

Geriye doğru iki kez değiştirilmiş olan Anayasa ve diğer kanunlarda yapılan değişiklikler MC'nin anti-demokratik, baskıcı politikasını yürütmek için yetmiyor. 1971 öncesinde de Demirel solu sağa kırdırtmak yöntemini uygulamıştı. Ama bu yönde şimdi yapılanlar o zaman yapılanları fersah fersah geride bıraktı. Şimdi faşist güçler açıkça, pervasızca, küstahça örgütlenilip her gün bir kaç yerde birden çeşitli saldırılara, cinayetlere yönlendiriliyor. Bu işleri beceren ülkü ocaklıların, komandoların başı Başbakan Yardımcısı olarak hükümette yeralıyor. Yapılan kanlı saldırılar kadar pervasız demeçler veriyor. Bununla beraber, olup bitenlerin sorumluluğunu yalnızca Türkeş'e yüklemek hata olur. Demirel Türkeş ile işbirliği halindedir. Solu sağa kırdırtmak görevini Türkeş'e yüklemek üzere onu hükümete almış, başbakan yardımcılığı koltuğuna oturtmuştur. Yine aynı amaçla Türkeş'e devlet aygıtında belli kadrolar verilmiş; bu kadroların ülkücüler ve komandolarla doldurulmasına müsaade olunmuştur. Türkeş'e bu derece paye verilmesi ve kolaylıklar sağlanması onun Meclis'te sahip olduğu üç oyla izah edilemez. Bir üç oy için bu denli imtiyazlar tanınmaz. Demirel kendi partisine yaptıramadığı veya yaptırmak istemediği işi Türkeş'e ve onun örgütlerine ve yandaşlarına yaptırmaktadır.

Türkeş, partisi ve yan örgütleri konusunda üzerinde durulmayan önemli bir nokta var. Türkeş yurt içinde ve dışında kamplar açmak, örgütler kurmak, talimler, karate ve benzeri eğitimler yapmak için parayı nereden buluyor? Bütün bu girişimler ve eylemler gelip paraya dayanır. Türkeş'in örgüt ve eylemlerinin iç ve dış para kaynaklarının araştırılması gerekir.

Durum bu denli apaçık ortadayken; silahlı, kanlı saldırıları, cinayetleri önlemek için MC iktidarı küçük parmağını oynatmazken, Demirel'in zaman zaman, olaylar karşısında üzüntü duyduğunu belirtmesi, zaman zaman da devletin tüm kanunsuzlukları, anarşiyi önliyecek güçte olmasıyla övünmesi, görülmedik bir pervasızlıktır, kamuoyuyla adeta alay etmektedir.

Ama yapılanlar alay konusu olabilecek türden değildir. Yaralananlar ve öldürülenlerden öte, sağ kalanların, tüm bir genç öğrenci kuşağın sinirsel, ruhsal sağlığı

tahrip olunuyor. Her an saldırıyla, ölümlerle karşılaşma, okuldan, yurttan uzaklaştırılma olasılığının gerilimi altında öğrencilerin ve öğretmenlerin normal çalışabilmeleri, huzur içinde olabilmeleri mümkün müdür? Toplumun geleceğini eline alacak kuşak insafsızca, hoyratça harcanılmak isteniyor.

Gericiliğe, Faşizme Kitle Tabanı Oluşturulmak İsteniyor

Saldırıları, dövme, yaralama ve öldürmeler de yetmiyor. MC iktidarı sorunu akılcı kökünden çözümlenmesini istiyor. Öğretmen kadrolarını ve öğrenci saflarını ülkücülerle, komandocularla, şeriatçılarla, kısacası, gericiler ve faşistlerle doldurmak, tüm ilericileri bu kadrolardan ve saflardan dışarı atmak. Sonra geri kalanları şeriatçı-ırkçı ideolojiyle yetiştirip şartlandırmak. Böylece, gericiliğe, faşizme bir kitle tabanı oluşturmak. İmam Hatip Okullarının, kuran kurslarının durmadan çoğaltılması, yobaz şartlandırmayı pekiştiren gençlik kamplarının kurulması, din görevlilerinin ve örgütlerinin siyasal amaçlarla kullanılması; memur, öğretmen, işçi kesimlerinde gericilik, faşist örgütlenmelere girilmesi, hepsi, gericiliğe, faşizme kitle tabanı oluşturma çabalarıdır. Şeriatçı gericilik de, ırkçı faşizm de büyük sermaye kesimlerine dayanmak, onların hizmetinde olmakla beraber kitleler içinde dayanak bulmadan, kitle tabanı oluşturmadan edemez, ayakta duramaz.

Son günlerde ayyuka çıkan eğitim enstitüleri giriş sınavları ve orta öğretim ders kitapları rezaletleri bu belirttiğimiz, kitle tabanı yaratma amacıyla yapılan girişimlerin en çarpıcı örnekleridir. Durumunun gittikçe sıkışıp daraldığını hisseden MC iktidarı ipin ucunu kaçırmış, tüm ölçülerin dışına çıkmıştır. Baş gösteren sert tepkiler karşısında eğitim enstitüleri giriş sınavlarını yenilemek zorunda kalmıştır. Ama sonuç değişmemiştir. İkinci sınavda da ülkücüler ve komandoları seçme yöntemleri bulunmuştur. Öğretmenlerin yetkili kuruluşu TÖB-DER bu sınavlar konusunda Danıştay'ın yürütmeyi durdurma kararına uyulmasını, haklı olarak, ısrarla talep etmektedir. Şimdi MC iktidarı ve onun Milli Eğitim Bakanı orta öğretim ders kitapları rezaletini geçiştirmek telaşı içindedir. Öğretmen okulları giriş sınavlarını yenilemek nasıl sonucu değiştirmeyince, ders kitaplarından bazı satır ve paragrafları "baskı hatası" diye gösterip düzeltmek ve metinden çıkartmak da bir şey değiştirmeyecektir. Kitapların içeriğine hakim olan zihniyet, bakış açısı bilime aykırıdır, gericilik, faşist ideolojiyi genç kuşaklara aşılama amacına yöneliktir. Bu kitapların tümünün öğretimden kaldırılması ivedi bir gerekliliktir.

Gericiliğe, faşizme kitle tabanı oluşturma çabaları yanında bir de devlet aygıtını ele geçirme ve faşistleştirme, en azından sağcılaştırma eylemleri vardır. Milli Eğitim Bakanlığı, Devlet İstatistik Enstitüsü ve kamuoyunca pek bilinmeyen daha bir takım kuruluşların kadrolarına MHP'liler ve yandaşları dolduruldu. Milli Eğitim Bakanı AP'li ama, az önce işaret ettiğimiz gibi Demirel Türkeş'le işbirliği halinde, MSP'liler de kendi ellerindeki bakanlıkların ve o bakanlıklara bağlı kurumların kadrolarına kendi yandaşlarını doldurdular ve dolduruyorlar. Bu sadece, mevcut kadrolardan istemedikleri kişileri çıkarıp kendi adamlarını getirmek biçiminde olmuyor. Birçok gereksiz yeni kadrolar açıyorlar, kendi adamlarıyla doldurmak için. Böylece bütçenin dar kaynakları bu gereksiz kadroların maaşları için israf olunuyor. Bu yapılanlar, öteden beri bilinen partizanlık, yani kendi yandaşlarına yemlik sağlama, sınırını

aşiyor. Amaç, devlet aygıtını ele geçirmek, böylece gerici, faşist bir yönetimin temel unsurlarından birini oluşturmaktır.

Bu arada MC iktidarı orduyu da kollamaktadır. Geçen yıl hava kuvvetleri komutanının istifa etme durumunda bırakılması ve onun yerine yapılan atamalarda çevrilen manevralar MC'nin ve özellikle Demirel'in ordu üst kademelerine kendi istediği kişileri getirmek, bu üst kademeleri MC'leştirmek girişimidir. Şimdi de 1977 bütçesinde milli savunma bakanlığına ayrılan ödenekler toplam bütçe tutarının %20'sidir. Basında çıkan haberlere göre NATO ülkeleri içinde askeri harcamalarını en hızlı artıran ülke Türkiye'dir. MC iktidarı bir silahlanma yarışına girmiş durumdadır. Bu aşırı askeri harcamalar yurt savunması gerekçesiyle haklı gösterilemez. Askeri harcamalar için bu kadar büyük ödenekler ayrılması esasen büyük finansman kaynağı sıkıntısı içinde olan ekonomiyi daha da bunaltır. Oysa bir ülkenin savunma gücü ekonomisinin gücüyle de orantılıdır. İkinci bir nokta, Türkiye silahlı kuvvetlerini sadece ve sadece yurt savunması için örgütlemeli ve donatmalıdır, hiç bir fütühat emellerine, askeri maceralara girişme düşüncelerine kapılmaksızın. Ve NATO stratejisine göre silahlı kuvvetlerin örgütlenmesi, konumların düzenlenmesi ve eğitim kesinlikle terkedilmelidir. Yurt savunması gereklerine uygun yeniden örgütlenme, düzenleme, eğitime ve donatıma daha az masrafla daha etkin bir savunma gücü yaratır.

MC İktidarının Politikası Büyük Sermayenin Ekonomik ve Politik İktidarını Sürdürmeye Yöneliktir

MC'nin yürüttüğü politikanın, yaptığı işlerin sorumluluğunu sadece MC iktidarına yüklemek yüzeysel bir bakış açısına göre hüküm vermek olur, hata olur. Günlük basında, radyo ve televizyon haberlerinde en çok partiler, onlar arasındaki ilişki ve çekişmeler üzerinde durulur. Oysa partiler toplumdaki sınıf ve tabakaların politik düzeyde örgütleri, temsilci ve sözcüleridir. İktidar ve partiler düzeyinde olup bitenleri anlamak için iktidar ve partilerin dayandığı, temsilciliğini ve sözcülüğünü ettikleri sosyal sınıf ve tabakaların tutumuna, isteklerine bakmak gerekir. Sınıfsal açıdan MC iktidarı, büyük sermayenin iktidarındır. MC'nin oluşturulmasında ve iktidara getirilmesinde büyük sermaye gruplarının oynadığı rol basında uzun uzun açıklandı; üzerinde durmaya gerek yok. Burada vurgulayarak belirtmek istediğimiz nokta, MC iktidarının konuşmamızın başından beri açıklamaya çalıştığımız politikasının ve işleri yürütümünün büyük sermayenin ekonomik ve politik iktidarını sürdürmeye, onun taleplerini karşılamaya yönelik ve uygun olduğudur.

Büyük burjuvazinin -büyük sermayenin- biri ekonomik, biri politik olarak başlıca iki derdi var. Kuşkusuz ekonomik ve politik sorunları birbirinden kopuk değil, bağlantılı. Yine de bu ayrımı yaparak durumunu incelemek, sorunları daha kolay ve açık olarak görmeye ve anlamaya yarar.

Büyük sermayenin ekonomik derdi finansman kaynakları ve pazar konusunda toplanıyor; başka bir deyimle, yatırımlar ve ticari faaliyetler için para, kredi bulmak ve ürünleri satabilecek pazarlar elde etmek. Her ikisinde de tıkanıklık, yetersizlik var.

Büyük sermayenin, burjuvazinin, politik derdi de şu: başta işçi sınıfı olmak üze-

re kol ve kafa emekçilerinin, demokratik, ilerici güçlerin yükselen mücadelesi ve işçi sınıfının sosyalist hareketinin hızlı gelişmesi karşısında kendi ekonomik ve politik iktidarını tehlikede görüyor.

Kaynak sıkıntısı o kadar açık ve şiddetli bir biçimde ortada ki, bu konu üzerinde uzun boylu durmaya hacet yok. Geçen yıl ve bu yıl dış ticaret açığı 3 milyar doları geçiyor. Azalan işçi dövizleri bu açığı kapayamıyor. Yeterince dış kredi bulunamıyor. MC iktidara geldikten sonra, döviz elde edebilmek için DÇM yöntemini yeniden uygulamaya koydu.

Bu kısa vadeli, yüksek faizli kredi demek. İçteki tefeciliğe benzer bir kredi biçimi. Türkiye'ye bu dövizleri bulabilmek için para komisyoncularının Avrupa basınına ilânlar verdikleri ve kısa süre önce de Merkez Bankası yetkilileriyle görüşmek üzere Ankara'ya akın ettikleri gazete haberleri arasında çıktı. Üç gün önce televizyonda sanayi teşekkülleri temsilcileri olan dört büyük sanayiciyle yapılan açık oturumda bu zatlar kaynak darlığı üzerinde önemle durdular ve dördü de bir çare olarak, Türkiye'ye yabancı sermayenin gelmesi gereği konusunda birleştiler. Ama ne yabancı sermayenin, ne DÇM'nin açığı kapatmaya yetmiyeceğini de belirttiler. İç kaynakları da çoğaltmak gerek.

Sanayiciler için, ücretli emek kullanan tüm sermayedarlar için başta gelen kaynak, ücretleri, diğer ek ödemeleri ve parasal yanı olan diğer hakları dondurmaktır; en azından, bunların yükselişini baskı altında tutup yavaşlatmaktır. Böylece, ele geçirdikleri artık değeri büyültmektir. MC iktidarı geldiğinden beri büyük sermaye örgütleri bu taleplerini tekrar tekrar ısrarla dile getirdiler, raporlar düzenlediler, muhtıralar yazdılar, demeçler verdiler. Varolan çeşitli örgütlenmeleri yetmedi, şimdi de Hür Teşebbüs Konseyi kurdular. Toplantılarında hep işverenler arasında dayanışmanın güçlendirilmesi gereğini vurguladılar, açıkça "lokavt grevden güçlü olduğu zaman güçlü oluruz" dediler ve bu amaçla milyarlık bir fon da kurdular. Sermaye-emek çelişkisi, zıtlığı, böylece, artık kimsenin görmezlikten gelemeyeceği, inkâr edemeyeceği biçim ve ölçüde açığa çıktı.

Sermayenin bu talepleri ve uygulanmasını istediği bu politika elbette işçi sınıfının kabul edeceği talep ve uygulamalar değildir. İşçi sınıfı buna sonuna kadar direnecektir. Ayrıca, az önce işaret ettiğimiz gibi, işçi sınıfının ve emekçi halk kitlelerin demokratik politik mücadelesini burjuvazi kendi ekonomik, politik iktidarı için tehlikeli görmektedir. İşte, anti-demokratik uygulamaların, baskıların, silahlı saldırıların, mezhep ayrımlarını kışkırtmaların, doğu ve güney-doğu illerimizde ırkçı, şoven baskıların ve ilân edilmemiş bir sıkıyönetim uygulanması çabalarının, kısacası, tam boy faşizm hazırlıklarının kaynağında bu iki olguyu, gelişmeyi her ne pahasına önlemek, yok etmek isteği yatıyor. Bunu gerçekleştirebilmek için burjuvazi ve iktidarı her çareye başvuruyor.

Büyük Burjuvazi İçinde Görüş Ayrılığı: CHP İkinci Alternatif Parti

Büyük sermaye -büyük burjuvazi- bu belirttiğimiz amaçta birleşik. Elde edilmek istenen sonuç konusunda bir ayrılık, bir anlaşmazlık yok. Ama amaca ulaştıracak yol konusunda büyük burjuvazi içinde bir görüş, bir eğilim ayrışması gözleniyor.

Büyük burjuvazinin bir kesimi şimdiki politikanın ve uygulamaların sürmesin-

den ve tam boy açık faşizme gidilmesinden yana. Ama bir başka kesimi bu yolun sonuç vermeyeceği, MC partilerinin işlevi yürütemediği ve yürütemeyeceği görüşünde. Ordu kadrolarının yeni bir 12 Mart dönemi denemesine girişmeyi isteyeceğinden de kuşkulu. Büyük burjuvazinin bu kesimi çok partili parlamenter demokrasi görünümü altında, daha dolaylı yollardan gerek işçi sınıfının politik ve ekonomik mücadelesini, gerekse halk kitlelerinin ve diğer ilerici güçlerin demokratik mücadelesini kontrol altına alabilmek hesabı içinde. Bu hesap içinde CHP'yi kendi iktidarının ikinci alternatif partisi olarak görüyor.

CHP'nin emekçi kitleler ve bir ölçüde işçi sınıfı içinde bir tabanı, bir desteği var. CHP işçi emekçi kitlelerin mücadelesini kontrol altına alabilir. Büyük burjuvazinin uygulanmasını istediği politikayı, işçi, emekçi kitleler için kemerleri sıkma politikasını CHP, milli ekonominin, kalkınmanın yüksek çıkarları, yararı adına işçi ve emekçi kitlelere daha yumuşak yöntemlerle kabul ettirebilir, hiç değilse bir süre. Bir askeri yönetime karşı olumsuz tavır alacak olan Batı Avrupa ülkeleri bir CHP iktidarını hoş karşılar. CHP'nin dış ilişkileri de iyi, AET ile ilişkileri düzeltmede, dış pazarlar elde etmede yararlı olabilir.

CHP'nin de burjuvazinin bu kesimine yakın, üst kademedeki kişilerin bu kesimle ilişkileri, temasları olduğu söyleniyor. Zaten CHP'nin iç yapısında büyük toprak sahiplerinin, sanayici ve işadamlarının yer aldığı biliniyor. Son kongrelerinden CHP'nin daha sağ yönetim kadrolarıyla çıktığı da biliniyor.

CHP'nin büyük burjuvazinin bir kesimiyle bu uyumluluğu üzerinde ilerici denen basın hiç durmuyor, görmezlikten geliyor. Oysa durum o kadar apaçık ortada ki, büyük sermayenin büyük tirajlı bir gazetesi bile, 2 Ocak 1977 günlü sayısında ilk sayfasına üç sütun üzerine şu başlığı attı: "Sanayici ve işadamları ile CHP arasında temel konularda görüş birliği doğdu." Ve söz konusu gazete, şöyle devam ediyordu: "Sanayici ve işadamlarının yaptıkları özel ve resmi toplantılarda, sohbetlerde muhtemel bir CHP iktidarından da söz ettikleri, 'CHP'nin artık korkulacak bir parti olmadığı, ülkeyi de komünizme götüremeyeceği' görüşünde birleştikleri" belirtilmektedir. Yine aynı gazete Sanayi Odaları Birliği'nin hazırladığı "4. Beş Yıllık Plan için Sanayileşme Stratejisinde Görüş ve Öneriler" başlıklı raporlarla CHP'nin yeni programını karşılaştırıyor ve ara başlıklarla şu konularda mutabakat olduğunu belirtiyor: "Sanayileşme konusunda, Vergi konusunda, Krediler konusunda, İthalat ve İhracat konusunda, Özel sektör konusunda, Ortak Pazar konusunda, Yabancı sermaye konusunda."

Biz ise CHP programının dayandığı temel görüşü bir yazımızda şöyle nitelemiştik: "Türkiye'nin koşulları değişmiştir ve daha da değişecektir. Bu sanayileşme sürecinin kaçınılmaz, önlenilmez sonucudur. 'Tutucu siyasi güçler' ve 'anapara çevreleri' eski görüş ve alışkanlıklarında direnmekten vazgeçmelidirler, yeni koşulların gereklerini kabul etmelidirler. Var olmaları ancak böyle korunabilir, güvenlikleri böyle sağlanabilir. CHP, kendilerine bu olanağı sunmaktadır."

Bunlar çok önemli. Ama daha önemli bir konu var ki, ne sözünü ettiğimiz gazete, ne de "ilerici" basın hiç değinmiyor, es geçiyor. O da, büyük burjuvazi ile CHP arasında işçi sınıfının sendikal hareketini kontrol altına alma konusunda üstü örtülü anlaşmadır. Türk-İş bir sorun değil. O zaten büyük burjuvazinin dümen suyunda.

Sınıfsal mücadele sendikacılığında değil, sınıfsal uzlaşma sendikacılığında yana. Kuruluşundan beri sınıf sendikacılığı yapmış, sosyalist çizgiye yatkın olmuş DİSK bir sorun, yola getirilmesi gereken bir kuruluş. Bunun için de DİSK'ten sosyalist sendikacıların yönetimindeki sendikaları uzaklaştırmak ve/veya bu sendikaları o yöneticilerin elinden almak, sosyalist sendika temsilcilerini görevlerinden ve çalıştıkları işyerlerinden uzaklaştırmak gerek. DİSK'i CHP'ileştirmek, CHP'nin peşine takmak gerek. Burjuvazinin ve CHP'nin bu hesap ve girişiminde şaşılacak bir şey yok. Eşef edilecek husus, DİSK üst yönetiminin bu hesaba yatması ve bu operasyonu yürütmeye koymasındır. Sosyal-İş, Petrol-Kimya-İş, Turizm-İş, Hür Cam-İş sendikası konusunda yapılanlar bu operasyonun uygulanmasıdır. DİSK'in sosyalist içeriğini boşaltmak operasyonunun tasfiye girişimleri şimdi de Keramik-İş'e yöneltilmek isteniyor. Eşef edilecek diğer bir nokta da sosyalizm adına kimi kişilerin, aslında TİP düşmanlığından kaynaklanan bir girişimle, sosyalistlerin, Türkiye İşçi Partililerin DİSK'ten dışlanması operasyonuna canla başla yardımcı olmalarıdır. Böylece bu kişiler de büyük burjuvazi-CHP-DİSK üst yönetimiyle aynı çizgiye düşmektedirler.

DİSK üst yönetimi eski mücadeleciliğini de yitirmiştir. DİSK hareketi 1970'de ulaştığı çizgisinin gerisine düşmüştür. DGM'lere karşı 16 Eylül direnişinde işçiler protesto hareketine sahip çıkmışlardır, ama DİSK üst yönetimi işçilerin direnişine sahip çıkmamıştır. MC iktidardan düşünceye ve yerini halktan yana bir iktidar almaya kadar süreceği ilân edilen "Genel Yas" üç gün içinde sona ermiştir. İlân edilen sürede yapılacak açıklanan eylemlerden birincisi ki bir Cumartesi öğleden sonra apar topar, dostlar alışverişte görsün kabilinden yapılmış, arkası gelmemiştir. Üç gün sonra da DİSK üst yönetimi karar değiştirmiştir. Direniş sonucu binlerce işçi işinden atılmış, bunların işlerine geri aldırılması konusunda DİSK üst yönetimi pasif kalmıştır. Bu işçiler için özel yardım fonu kurulduğu alayişle kamuoyuna açıklanmış, ama aradan bir kaç ay geçtikten sonra, şimdi bugünlerde, bu işçilere ödemeleri kesme yolları aranmaya başlanmış, kararlar alınmıştır. Kıdem tazminatını alabilecek işçilerin bu tazminatı almaları ve o işyerinde çalışma hakkı talebinden vazgeçmeleri istenmektedir. Tazminatı aldıktan sonra da o işçiye özel yardım fonundan ödemeler kesilecektir. Patronlarca kara listeye alınan bu işçilerin başka işyerlerinde iş bulmaları imkânsız denecek kadar güçtür. Hazır paraya ise haz[ı]-ne dayanmaz, çabuk yenir biter. En bilinçli, mücadeleciler ve cesur işçilerden olan bu kardeşlerimizin bu durumda encamı ne olacaktır? DİSK üst yönetiminin ne umurunda!

İlerici diye bilinen basın büyük burjuvazi-CHP ilişkileri ve uyumluluğu üzerinde hiç durmadığı gibi, DİSK'te üst yönetimle CHP'lilerin çevirdikleri dümenler, sosyalistlerin örgütten tasfiyesi konularında da suskundur. Bunun anlamı ne? Anlamı şu: Aman CHP'ye gölge düşmesin. CHP DİSK'i de peşine taksın, bu kesimdeki işçilerin de oylarını alsın, 1977'de iktidara gelsin. Ortam yatışsın, ferahlasın, rahatlıyalım biraz. Bir başka anlamı da işçi sınıfının sosyalizmi hedef alan partisinin Türkiye İşçi Partisi'nin, ülke politikasında, demokrasi mücadelesinde öneminin, rolünün, ağırlığının, en azından, küçümsenmesidir. Oysa CHP'nin büyük parti oluşu niceldir, sayısaldır. Demokrasi, hele bağımsızlık mücadelesinde CHP'nin sayılarıyla orantılı nitel ağırlığı yoktur. Demokratik hak ve özgürlükler mücadelesinin CHP'nin öncü-

lüğünde ve yalnızca, veya başlıca, onun çabalarıyla başarıya ulaşacağını, demokratik ortamın genişleyip gelişeceğini sanmak yanlıştır, oyalanmaya yarayan boş bir hayaldir. Dünyanın her yerinde olduğu gibi Türkiye’de de günümüzde ulusal bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin öncü ve itici gücü işçi sınıfının politik hareketidir, partisidir. İlk bakışta garip de görünse, ilericilerimizin görmedikleri, veya görmek istemedikleri, Türkiye İşçi Partisi’nin politik rolünü ve etkinliğini Demirel görmektedir. Sınıfının politikacısı olarak Demirel, sınıfsal içgüdüleriyle, karşısındaki temel politik gücün kim olduğunu bilmektedir, Bir kaç ay önce Abdi İpekçi ile yaptığı ve Milliyet gazetesinde yayınlanan görüşmesinde Türkiye İşçi Partisi’nin politik etkinliği üzerinde durmuş, bunu açıkça dile getirmiştir.

Sosyalistler tüm toplumsal mücadelelerin, bu arada demokrasi mücadelesinin çetin bir iş olduğunu bilirler. Mücadeleyi kısa vadede ferahlama ve rahatlama hesapları içinde yönlendirip yürütmezler. Sosyalistler, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin bütünlüğü içinde demokratik hak ve özgürlükleri savunma ve geliştirme mücadelesini, bu mücadeleyi kalıcı sonuçlara ulaştıracak bir stratejiye uygun olarak yürütürler. Bu stratejinin temel ögesi de, işçi sınıfının, partisinin öncülüğünü, etkinliğini güçlendirmek, sosyalizm hareketinde olduğu kadar bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde de yönlendirici hâkimiyetini sağlamaktır. Çünkü demokrasinin ve toplumsal demokratikleşme sürecinin güvencesi bu noktada toplanmaktadır.

CHP, “dışımızdaki sol adı üstünde dışımızdadır” diyor. Biz Türkiye İşçi Partisi olarak CHP’nin dışındayız ve CHP’nin iç işlerine karışmak girişimimiz de, niyetimiz de yok. Bizim açımızdan CHP parçalanmamalı, bütünlüğünü korumalı ve bir bütün olarak, mümkün olduğunca demokratik çizgide tutulmalıdır. CHP’nin mümkün olduğunca demokratik çizgide tutulması konusundadır ki, işçi sınıfının, sosyalizmi hedef alan partisinin -partimizin- etkinliği vardır. Türkiye’nin koşullarının, durumunun, gidişatının, partilerinin ve sınıfsal güçlerinin tahlili ve değerlendirilmesiyle; bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin güncel somut hedeflerinin ortaya konup açıklanmasıyla; yanlış tutum, eğilim ve eylemlerin tutarlı eleştirisiyle; ideolojik mücadelesi ve sınıfsal politik gücüyle partimiz bu etkinliğini duyurmaktadır. CHP’nin bu etkinliği duymaması eşyanın tabiatına aykırıdır. Duyduğunun birçok belirtileri vardır. Dünyanın her tarafında işçi sınıfının sosyalizmi hedef alan partilerinin ülkelerinin politik yaşamında ağırlıkları ve diğer demokratik kitle partileri üzerinde etkinlikleri vardır. Bu kaçınılmazdır.

Türkiye’de demokrasi mücadelesine ve önümüzdeki 1977 seçimlerine, kalın çizgileriyle özetlemeğe çalıştığımız bu açıdan bakmak gerekir. Esas sorunu her ne pahasına ve her ne suretle olursa olsun CHP’nin iktidarı alması biçiminde görmek, yüzeysel ve işin kolayına kaçma tutumunun ifadesidir. Esas sorun, Türkiye’de demokratik hareketin güçlenmesi, adım adım hedeflerine doğru geliştirilmesi sorunudur. Bu ise işçi sınıfının politik hareketinin, politik yaşamda ağırlığının artmasına bağlıdır. Demokrasiden yana olanlar öncelikle bu harekete omuz vermelidirler. Sayısal olarak oyları alıp da gerçekten iktidar olamamak, başarılması gereken işleri başaramamak durumu da vardır. CHP iktidarı söz konusu olduğunda, bu, hiç unutulmaması ve hafife alınmaması gereken bir husustur.

Daha geçen yılın bařlarında Partimiz “MC dūřūrūlmelidir” kampanyasını açmıřtır. Genel seçimlere gidilecek bu yılda MC seçimlerden önce dūřūrūlmelidir. MC iktidarında yapılacak seçimde seçim gūvenlięi olmayacak, tūrlū baskılar, silahlı saldırılar, cinayetler yer alacaktır.

Partimiz tūm sorunların ve kendi görevinin bilincindedir. Sorunlara ve geliřmelere uzun vadeli açıdan bakmakta ve bu perspektif içinde gūncel somut sorunları ve mūcadele hedeflerini saptamakta, eylemlerini ona göre yūrtmektedir. İřçi sınıfımıza gūvenimiz tamdır. İřçi sınıfımızın, emekçi kitlelerle ittifaklarını oluřturarak, baęımsızlık, demokrasi, sosyalizm mūcadelemizin ergeç zaferine de gūvenimiz tamdır. Bu gūvenimiz, bilimsel sosyalist teorinin doęrularına ve dūnya iřçi sınıfının politik hareketinin deneyimlerine olduęu kadar, Tūrkiye’deki gözlemlerimize de dayanmaktadır. Her tūrlū baskı, saldırı ve cinayetlere, yolsuzluklara, haksızlıklara raęmen iřçi sınıfımız ve toplumumuzun demokratik, ilerici gūleri sindirilememekte, geriletilememektedir. Sindirilemeyecek ve geriletilemeyecektir de. Mūcadelemiz, emperyalizm ve fařizm ve her tūrlū gericilik ūlkemizde yok edilinceye kadar sūreceklerdir. Zafer bizimdir.

ark Bařak, Sayı 23, 16 Ocak 1977